

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag.

N:r 27 (394)

Fredagen den 5 juli 1895.

8:de årg.

Prenumerationspris pr år: Idun ensam kr. 5:— Iduns Modet., fjortondagsuppl. > 5:— Iduns Modetidn., månadsuppl. > 3:— Barngarderoben > 3:—	Byrå: Klara Södra Kyrkog. 16, 1 tr. Allm. telef. 61 47. Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.	Redaktör och utgfvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas säkrast kl. 2—3. Redaktionssekr.: J. Nordling.	Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar.)	Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.
--	---	---	---	---

Sophie Adlersparre,
född Leijonhufvud (Esselde).

ett dödsbnd har in-
gått, ägnadt att i
ovanlig grad väcka
deltagande bland
Sveriges kvinnor. En af
deras talangfullaste, out-
tröttligaste och hjärte-
varmaste förkämpar gick
hädan, då *Sophie Adler-
sparre* d. 28 juni å egen-
domen Ström nära Sö-
dertelge för alltid slöt
sina ögon vid ännu ej
fullt nådd 72 års ålder.

Redan för flere år till-
baka bragte Idun bilden
af denna kvinna, som i
så hög grad tryckt sin
prägel på sin samtids
kvinnorörelse. Hennes
lifsverk har emellertid
varit af den betydelse,
att vi nu, när det lig-
ger afslutadt, på nytt an-
se oss böra gifva en åter-
blick öfver detsamma.
Vi göra också ett undan-
tag från vår annars följ-
da grundsats, då vi på
nytt meddela hennes
porträtt särskildt för alla
de läsarinners räkning,
som sedan den tiden
tillkommit.

Ur den biografi öfver
Sophie Adlersparre, som
doktor *Ellen Fries* för
Idun nedskref i januari
1892, må således anfö-
ras det väsentligaste:

»Fredrika Bremers ro-
man *Herta* hade 1856
kallat till lif en strid i
tidningarna om kvinnans
begåfning, kall, plikter,
rättigheter. Det var en
strid, som icke snart
skulle slutas, om den
ock skulle med tiderna
skifta former.

Det första, hätska me-
ningsutbytet lade lagt
sig, och ett nytt skede
inträdde, då 1859 »Tid-
skrift för hemmet» ut-
kom, redigerad af *Sophie
Leijonhufvud* och *Rosalie
Olivecrona*.

»Tidskrift för hemmet»
blef hos oss den första
publikation, som tog
kvinnans intressen till
sin särskilda uppgift.
Den tog lifligt del i de
reformerilagstiftningen,
som gjordes till kvin-
nans förmån. Tidskrif-
tens främsta uppgift var
att förädla och upplysa
kvinnorna. »Hon ville,»
såsom *Esselde* själf en
gång klargjorde tidskrif-
tens syfte, »inskärpa be-
greppet om arbetets ära
och glädje och på sam-
ma gång försona hem-
met med arbetslifvet
därutanför. Hon ville
förlika kärlekens kraf
med själfständighetens
och ställa den äkta fri-
heten på vakt mot den
falska. Hon ville slå bro

Inskränkta själar fördöma gemenligen allt, som går öfver deras horisont.

Rochefoucauld.

mellan familjens och samhällets intressen. Hon ville, särskildt med kvinnans inträde i det medborgerliga lifvet, där införa, icke ett eko af mannen, utan en ny, renande och bevarande kraft: *moderlighetens*»

I första årgången som i den sista framträda tydligen dessa riktningar.

Måhända hade bryggan mellan hemmet och den yttre världen blifvit slagen starkare, om tidskriften mer än som skedde tillgodosett hemmens praktiska intressen; men viskola erinra oss, att den tillkom på en tid, då husligheten var allt, och då det väl behöfdes en röst, som trängde in i hemmen och talade om, att det fanns något därutanför.

»Tidskrift för hemmet» kom ock som en solstråle i månet hem, väckande glädje och arbetslust, bådande en ny ljus framtid. Dess betydelse var stor, ej minst i aflägsna byder. Öfverflöd på tidningar och tidskrifter och romaner hade då ej än framkallat andlig öfvermåttad — och slöhet.

I »Tidskrift för hemmet» skulle man kunna följa de olika frågor och förslag, som den ena efter den andra upptagit Esseldes lifliga, energiska sinne. Hon har framför allt varit en initiativens människa, som gifvit det första uppslaget, som satt ett nytt företag i gång. Utförandet och de praktiska detaljerna hafva lämnats åt andra, som likväl ofta af henne förts eller uppmanats till arbetet.

Bland de frågor, som särskildt sysselsatt fru Adlersparre, ha varit uppfostringsfrågorna, och hon blef också en af de två damer, som 1885 blefvo utsedda att deltaga i den af k. m:t nedsatta komitén för undersökning af Sveriges högre flickskolor. Det var oss veterligen första gången, som kvinnor deltog i ett dylikt komitéarbete.

En annan fråga, som af Esselde ifrigt omfattats, har varit kvinnans deltagande i sjukvården, och för »kvinnans värnplikt», såsom hon har kallat det, har hon outtröttligt kämpat. Vid stiftandet af »Röda korset», den svenska afdelningen för sjukvård i fält, var hon ock den första och verksamaste.

Likaledes har hon med allvar arbetat för sedlighetsfrågornas utredning, och hennes arbete om Ibsens Gengangere och om »Sedlighetsfrågans ståndpunkt 1888» jämte åtskilliga tidningsuppsatser torde väl få räknas bland det ädlaste, »mest moderliga», som i dessa i vår tid så mycket omordade frågor uttalats.

Bland de företag, som tillkommit till stor del på hennes initiativ, äro Renskrifningsbyrån, Läsesalongen, Handarbetets vänner, och slutligen »Fredrika Bremer Förbundet».

Fru Adlersparre hade länge känt nödvändigheten af en sammanslutning mellan dem, som intresserade sig för förbättrandet af kvinnans ställning. Saken var, såsom hon själf yttrade, »för stor och vidtomfattande för att som hitills kunna bäras blott af enstaka förkämpar.» Planen till detta förbund liksom många af de uppgifter, som det söker realisera, hafva utgått från henne.

Det har sagts om Esseldes verksamhet, att den endast åsyftat den s. k. öfverklassens kvinna, men den som studerar »Tidskrift för hemmet» skall inse, att denna anmärkning är ogrundad. Bondkvinnans och tjänsteflickans

svårigheter och bekymmer hafva af Esselde i flere uppsatser behjärtats. Allt arbete har af henne ärats.

Sophie Leijonhufvud föddes på Helgerum i södra Tjust den 6 juli 1823. Hennes föräldrar voro öfverstelöjtnanten Erik Knutsson Leijonhufvud och modern Sophie Emerentia Hoppenstedt. Hon framlede, den andra i ordningen af fyra syskon, en lycklig barn-dom på det natursköna Helgerum.

Hennes moder hade varit hennes första och enda lärarinna, utom under de tvänne vintrar, som hon tillbragte i en för sin tid god skola i Stockholm.

Hennes ungdom förflyt på den af fadern inköpta egendomen Manhem i Östergötland.

Hon var tjugufem år, då fadern dog. Modern flyttade då med sina två döttrar till Stockholm, där den äldsta af dem, Sophie, med ifver ägnade sig åt att till vårt språk öfverflytta Dickens, Walter Scotts m. fl. arbeten.

Hemmet var musikaliskt och ästetiskt bildadt. Steg för steg vidgades emellertid Sophie Leijonhufvuds uppfattning och ökades hennes intressen.

År 1869 ingick hon äktenskap med kommandör Axel Adlersparre, en framstående sjö-officer, en varm fosterlandsvän och känd såsom en frisinnad ledamot af andra kammaren under ej mindre än fjorton riksdagar. Det var en personlighet, som i viljekraft ej gaf sin maka efter, utan väl var den starkare. Gemensamma höga intressen och en innerlig tillgifvenhet gjorde deras äktenskap lyckligt.

Det var därför ett hårdt slag för Esselde, då kommandör Adlersparre rycktes bort af döden den 16 juni 1879. Också andra pröfningar föll på hennes lott, och de sista åren har hennes hälsa varit allvarsamt angripen.»

* * *

Äfven Iduns spalter ha då och då fått mottaga bidrag från den nu för alltid fälda pennan. Det sista utgjordes af de uppseendeväckande meddelanden om »En korsdragerska och hennes existensminimum», hvilka våra läsarinnor helt visst erinra sig från fjolårgången. Under den senaste perioden af sitt lif arbetade »Esselde» dessutom på en omfattande biografi öfver Fredrika Bremer, och ännu två dagar före sin död var hon sysselsatt med att lägga sista handen vid detta arbete — ett värdigt testamente till Sveriges kvinnor från henne, som, jämsides med Fredrika Bremer, kanske framgångsrikare än någon annan verkat och lefvat för deras sak.

Nyttillträdande prenumeranter

för det senare halfåret erhålla sig tillsänd början af den i romanbilagan pågående berättelsen »Portvaktarsonen», om de i och för detta ändamål insända ett femöres porto och uppgifva tydlig adress.

Om suggestion i uppfostran.

En ledsam rubrik — det medgifves viligt — men låt den icke afskräcka! Jag har letat och vändt om värre i min språklåda för att få tag i en treffigare öfverskrift, men det har inte velat lyckas. Nog för att man lika väl skulle kunna sätta: »Konsten att lura i ungar dygd och goda seder», men dels blefve det för långt, och dels får man väl lof — särskildt i en damtidning — att uttrycka sig något så när städat.

Utän tvifvel vore det bra, om det kunde hittas på ett träffande svenskt ord för *suggestion*, som ju är från latinets härstammande franska. Det främmande ordet låter lärddt och inger lätt (suggererar) föreställningen, att det är fråga om någonting konstigt och inveckladt, som inte hvem som helst är mäktigt att begripa. Och likväl är den sak, som ordet betecknar, något ytterst vanligt och hvardagligt. Suggestioner äro vi alla dagligen och stundligen underkastade, suggererat hvarandra ha människorna gjort i alla tider, och helt säkert mera förr, då vi öfverlag voro mindre reflekterade, än nu, då förståndsmässigheten hotar att alldeles taga öfverhanden.

Men det är först på senare tider man börjat allvarligt studera och utforska en del förut mindre uppmärksammade företeelser på själslifvets område, och det är specielt i samband med hypnotismen som suggestionen bragts allmänt på tal. Här af har en och annan fått den oriktiga uppfattningen, att hypnotism och suggestion äro, om icke precis samma sak, så dock mycket nära besläktade, hvilket åter föranledt och ytterligare befast den föreställningen, att suggestion är något för läkare och annat lärddt folk att fundera öfver, men bestämdt ingenting för »kvinnor och barn» att ta befattning med. Jag skyndar att konstatera denna, som jag tror, icke alldeles ovanliga missuppfattning och begagnar tillfället att från början, till hvarje missförstånds undanröjdande, få förklara, att då i denna uppsats talas om suggestion i uppfostran, så är det aldrig fråga om hypnotisk sådan, liksom jag vill vara fullkomligt fritagen från misstanken att höra till dem, som förorda moraliska svagheters botande medels hypnotisk behandling.

Den ofvan anmärkta sammanblandningen af hypnotism och suggestion har uppenbarligen sin grund däruti, att hypnotisk sömn understundom framkallas medels suggestion, likasom däruti, att sedan sömntillståndet inträdt, suggestioner pläga bibringas den sofvande. Detta vill med andra ord säga, att en person kan under vissa gynsamma förhållanden bringas till sömn blott genom att någon annan ofta upprepar för honom att han håller på att somna och därpå noga och i riktig följd skildrar för honom de fortgående symptomen af en tilltagande sömnlust, hur ögonlocken kännas tunga, hur andtagen blifva långsammare och djupare, hur en ljufvig domning inträder i lemmanne o. s. v.

Detta är suggestion. Föremålet för behandlingen *inbillas* — populärt taladt — att det håller på att somna, och somnar också till sist under påverkan af denna inbillning.

Men som bekant använda hypnotisörerna vanligen och med säkrare verkan andra medel för framkallande af det egendomliga sömntillstånd, som kallas hypnos. Sådana medel äro strykningar med handen, tryckning på ögongloben m. m., sedan »mediet» först fått stirra sig passiv på en blank knapp. Suggestionen är således icke i vidsträcktare mån nödvändig för hypnosens åstadkommande än som betingas däraf att mediet ju alltid på ett öfvertygande sätt under rättas om, att experimentet kommer att lyckas, d. v. s. att sömn ovillkorligen skall inträda.

Sedan mediet somnat, är det ett ytterst mottagligt föremål för suggestion. Hvarför? Därför att det då är i högsta grad passivt. En sofvande människa har ingen vilja att sätta emot en annans, ingen reflektion att pröfva med, ingen motståndskraft mot påtryckningar. Häruti — i den hypnotiserades passiva tillstånd — ligger förklaringen till den underbara kraften i hypnotisörens ord; den ligger icke i någon särskild egenskap hos den suggestion, som användes vid hypnos, till skillnad från de suggestioner, som bibringas personer i vaket tillstånd. I bägge fallen äro de hemliga ingifvelser af tankar, föreställningar, känslor, stämningar — hemliga, i den meningen nämligen, att den som mottager ingifvelsen är omedveten därom. Just i den omständigheten, att tankar och känslor kunna öfverföras från själ till själ, utan att den som mottager dem vet, att så är förhållandet, ligger suggestionens stora betydelse i den mänskliga sammanlefnaden. Vi suggereras alltjämt, af konstskapelser, af tidningsartiklar, af enstaka ord under samtal man och man emellan. Ju mindre kritiska och misstänksamma vi äro, dess lättare suggereras vi.

Hur går det då till att på det där omärkliga viset ingjuta hos en annan sina idéer, sina sympatier och antipatier?

Fråga dem, som äro hemma i konsten! Den öfvade parlamentstälaren, partiledaren, som orerar vidt och bredt om frågan som är före, men samtidigt låter falla utom ämnet ett ord då, ett annat då, helt afsiktslöst, som det tyckes, men i själfva verket ämnade, dessa ord, att intränga djupt i åhörarnes sinnen, gro därinne, växa och bära frukt i sinom tid. Eller den skicklige journalisten, politikern, som skrifer hela spalter fulla med mer eller mindre vackra medgifvanden åt en motståndare, blott för att här och där kunna inströ ett litet ord af tvifvel, af lagom misstro, ett litet löje, mer verksamt efter alla ridderliga eftergifter än det kraftigaste klubbslag. Eller advokaten, som vet att utan tydliga hänsyftningar eller ord, som kunde röja afsikten, kasta en dager öfver målet, ägnad att inför en mindre klar-synt domare låta motparten framstå i en starkare skugga, än sakens verkliga beskaffenhet egentligen behöfde föranleda.

Lägg märke till det gemensamma i de antydda suggestionerna: den skenbara afsiktslösheten, bemödandet att aflägsna all misstänksamhet hos dem, som skola suggereras. Och hade ni framför eder parlamentstälaren, journalisten, advokaten, hvar och en upptagen med att påverka sitt publikum, skulle ni uppmärksamma en hel del finter,

som kunna vara bra att lägga på minnet. En sådan är att ge den, som skall påverkas, händerna fulla med bitar af bevis och låta honom själf lappa ihop dem. Då tror han, att det är han själf som kommit på tanken, och känner sig öfvertygad. En annan fint är att från början ge sig sken af att endast tolka åhörarnes tankar och känslor. Sker detta med ett tillräckligt öfvertygande ansikte, är det ett mycket verksamt medel. Åhörarne lyssna, känna igen ett och annat som sin tillhörighet och applådera och sentera allt det öfriga i förtjusningen öfver en man, som så väl förstått äfven deras för dem själfva hittills obekanta tankar.

Saken lär väl vara den, att hos oss människor finnes en djupt i vår natur rotad benägenhet att motstå utifrån kommande påverkningar, en individualitetens själfbevarelseinstinkt, som stundom drifver oss att förkasta till och med de bästa råd, maningar, impulser, blott emedan vi i dem vädra inträng i vår fria själfbestämmningsrätt. Skola vi mottaga något utifrån, så får man inte forcera oss. Kommer någon och vill *trumfa* i oss sin åsikt, så spjärna vi vanligen emot med händer och fötter. Men bemöter man oss hyggligt, afväpnar vår oppositionslust med ampla medgifvanden och ger det en form som frågade man oss till råds, då händer det nog lätt att vi, innan vi veta ordet om, hafva mottagit med själens öppna armar en annans tanke eller stämning, som vi sedan med ömhet vårda som eget barn. Vi äro suggererade.

Men eftersom vi nu ändtligen ha kommit till våra barn, männe icke hos dem just finnes i utpräglad form den där benägenheten att motsätta sig påtryckningar utifrån?

Ganska säkert, ehuru den vanligen afstraffas under andra titlar såsom »trots», »uppstudsighet», »tredska», »egensinnighet».

Barn måste lära sig lyda, det är en gifven sak. Barn måste också lära sig tala sanning, sitta ordentligt till bords, vara flitiga, ärliga, renliga, hyfsade m. m. m. m.

Männe icke det suggestiva behandlingssättet i alla dessa fall skulle hafva en kraftigare och varaktigare verkan än maktspråk eller öfvertalning?

Ett exempel:

En liten gosse får för sig, att salt bringa smakar så illa, att han ej kan äta den.

Maktspråket lyder: »Ät bara, och sitt inte och peta i maten! Du får ingen mannagrynskaka, förrän du har ätit upp ditt kött.»

Gossen äter kanske upp köttet för att få sitt namn, men naturligtvis smakar inte därför salta bringan bättre nästa gång.

Öfvertalningsmetoden ger samma resultat. Vill man däremot få barnet att tycka om en maträtt, som det förut har ratat, så går man gifvetvis tillväga på annat sätt. Gossen slipper sitt salta kött, ingen tvingar honom. Han kanske för resten har ätit det för ofta och däraf fått afsmak. Men kommer rätten tillbaka hvar vecka och gossen inte får äta samma mat som de andra och han till på köpet ser föräldrarna riktigt *njuta* af den läckra anrättningen (försiktigt, så att inte afsikten framsticker!), så dröjer det nog inte länge, förrän han begär en bit med.

Eller ett annat exempel:

Modren går ut på en stund och lämnar gossen ensam i samma rum som ett oafdukadt kaffebord.

»Du understår dig inte,» säger hon, »att röra sockret! Ja ja, akta dig bara! Jag

ser nog, när jag kommer tillbaka, om du har tagit något.»

Hvad gör nu denna välmenande oförståndiga mamma? Hon hotar — och väcker därmed barnets oppositionslust till lif. Hon förutsätter möjligheten, ja, nära nog sannolikheten af ett syndafall — en tanke, som ögonblickligen öfverföres till hennes för en sådan suggestion naturligtvis mycket mottaglige unge herr son. Hon säger sig kunna se på sockerskålen, om han rört den. Det lyster honom pröfva. Han biter itu en sockerbit och tar ena hälften, så är antalet åtminstone detsamma. I släptåg: osanning och upprepande af snatteriet vid första lägliga tillfälle.

En suggestion i rätt riktning skulle i stället ha lydt ungefär så:

»Bordet får stå som det står, medan jag är ute, eftersom jag vet, att du aldrig rör någonting.»

Det frestande sockret nämnes icke. Ingen hotelse eggas till olydnad, intet förbud lockas till öfverträdelse. Men en visshet uttalas, att barnet har för vana att uppföra sig väl. Detta är en typisk form för suggestion. Upprepas ett sådant uttalande ofta och i en ton, som uttrycker fasthet och förtroende, så kan det icke slå felt, att denna visshet öfvergår till barnet själf och hos detsamma bildar ett det starkaste värn mot framtida frestelser.

Af föräldrar, som i större utsträckning använt det suggestiva uppfostringssättet, skulle rog kunna lämnas rikligt med exempel på de goda resultaten af denna metod. Det är icke allom gifvet att kunna suggerera säkert och kraftigt. Hufvudsumman är dock, att man suggererar på rätt sätt, att man således icke trugar i barnet sina lärdomar, utan alltid framställer dem såsom något som barnet vet själf och är alldeles med om, vidare att man alltid tar för gifvet, att en tillsägelse skall bli åtlydd, och slutligen att man vid motstånd eller omotaglighet icke forcerar fram ett resultat, utan hellre — om icke vidmakthållandet af lyd-naden för det rätta fordrar ögonblickligt afgörande — återkommer till saken, gång på gång upprepar sitt ord i bestämd och förtroendefull ton och därmed slutligen uppnår helt, hvad med tvång endast kan vinnas skenbart och i yttre måtto.

Det ofta återkommande uppreparandet spelar en viktig roll vid all suggestion. Ord vänjas in i öronen, orden gifva idéer, både goda och onda karaktärsdrag hafva ju vanan att tacka för att de stadgat sig. Naturligtvis motverkas ändamålet, om återuppreparandet urartar till kax och kält.

Den hypnotiska suggestionen ger goda anvisningar. Främst den: ju viljelösare och passivare föremålet är, dess mottagligare är det för suggestion. Nu borde ju däraf följa, att man valde stunder af lugn och sinnesro för meddelande till barnet af sina förmaningar och goda lärdomar. Tyvärr är motsatsen det vanligaste. När sinnet är som upp-rördast, motståndskraften som mest uppeggad — ofta med tillhjälp af risets remedel — då är det man anser rätta ögonblicket vara kommet för moralisk påverking. Ingenting kan vara mera afvita.

»Reter icke edra barn till vrede.»

Aga kan vara nödvändig, undantagsvis, stränga befallningar måste understundom anlitas, öfvertalning likaså — allt påverkningar *utifrån*. Som grundval för uppfostringen borde dock läggas en annan metod, den

suggestiva, hvars väsen kan betecknas som en bearbetning *inifrån* barnets eget medvetande. Det är visserligen icke alldeles så. Suggestionerna komma nog utifrån. Men för barnets medvetande ställer det sig så, som om det endast följde sina egna ingifvelser. Däruti ligger knepet. Man lurar i de små kära barnen en hel mängd goda ingifvelser, alldeles som man ger dem in piller i sylt. Knepet är lika berättigadt i det ena fallet som i det andra.

Efraim Rosenius.

Öd "Esseldes" kista.

Hade jag en ktrans af eternellet,
Lå din kista vote ren den lagd!
O, hur högt bland kvinnot jag dig ställer,
Den var vekligt stor, din lefnadsbragd!
Ej allenast för den svenska kvinnan,
Du för världens var förkämparinnan.

När en kotad själ i mänskligheten
Kastar ut ett ädelt sanningsfrö,
Grot det, spirar upp mot evigheten:
Du gått bort, ditt verk skall dock ej dö.
Hvad du kämpat för på lefnadsfärden,
Det skall segtande gå genom världen.

Öy ej endast kring den kalla nordens
När det världsträd, du planterat har.
Öfverallt, där sol belyser jorden,
Fart i sinom tid dess tillväxt tar,
Tills en gång det under sina gtenar
Hela jordens kvinnovärld förenar.

Anna A. Wästberg.

Det röda skenet.

Af *Ludvig Ganghofer*. Öfversättning för Idun.

Tåget var öfverfyllt. Emellertid hade Georg lyckats eröfra en kupé för sig och sin familj. Ännu var man ej i gång, och en och annan resande störtade trätande från vagnen till vagnen för att finna en något så när hjälplig liten fläck för sin räkning. Men Georg förstod att på ett raffineradt sätt skrämma bort dem från sin kupé. Han tog sin tvåårs pys på knäet, rustade och skämtade med honom och nöp honom i de runda kinderna, så att den lille ostyringen upphäufde gälla skrik, hvilka endast genom en mycket fin nyans skilde sig från smärtans oljud. Dessutom härmade han med förbluffande naturtrohet ett lindebarns kvidande läte, och för att ytterligare förhöja den afskräckande verkan af dessa ljud, så fruktansvärda i alla resenärers öron, sattes barnflickan att i dörrens omedelbara närhet gunga en tom kudde på armarna. Naturligtvis hade en roll i denna intrigkomedi äfven tilldelats

den fyraåriga Nelly; man hade posterat henne vid fönstret, och här kom hon på det rent af genialiska infallet att under hjärteskärande »naturljud» med bägge de små näfvarne trumma löst på fönsterrutan. Georgs unga vackra fru bildade publiken till detta mästertligt iscensatta lustspel. Hon stod i fonden af kupén och skratade af fullaste hjärta, så ofta ett ansikte med forskande min dök upp utanför kupédörren för att hastigt åter försvinna med ett uttryck af oförställd förskräckelse.

Ändtligen! Den sista signalen gafs, lokomotivets hvissling skar genom hallen, och stönande ångade tåget från den upplysta bangården ut i den stjärnklara natten. »Victoria,» utropade Georg triumferande och svingade med bägge armarna sin pojke, som sprattlade med fötterna af förtjusning. Han hade också allt skäl att jubla öfver sitt lyckade strek. En tio timmars nattresa i en fullproppad kupé med barn och blomma hade i själfva verket varit ett öde,

»tyngre att röna
än en hel följd af dagar sköna.»

O, dessa poeter! De snillrikheter och djupsinniga bilder, som de skaka ur armen, halta ofta rätt betänkligt. Den sex veckors ledighet, som Georg med de sina tillbringat i en härlig bergstrakt... hade det nu varit »en hel följd af dagar sköna!» Skada bara, att de redan voro öfver, liksom »de sköna dagarne i Aranjuéz».

»Men hemma är också bra,» menade Georg, drog sin unga hustru till sig och kysste hennes röda mun, som log emot honom. Men »unge herrn» tyckte ingalunda lida en vänlighet, som icke gällde honom; han for blixtnabbt med händerna i pappas bruna skägg och så — klatsch! — midt på näsan! Georg skrattade, så att tårarne runno. Lilla Nelly blef afundsjuk och klättrade upp i mors knä, där hon, anslutande sig till hjulens rullande och rasslande, öppnade en lång rad af frågor, hvilka sju vise icke skulle måktat besvara. Isynnerhet intresserade hon sig för det sätt, hvarpå de fortskaffades af tåget. Att vagnen drogs af lokomotivet, det begrep hon snart nog; men...

»Hvem drar lokomotivet?»

»Ångan, mitt barn.»

»Är ångan en häst?»

»Nej, min älskling. Ångan... ångan... det är en kraft, ser du...»

»Är kraften en häst?»

»Nej, men hästen *har* en kraft. Förstår du?»

»Ja, mamma, men hvar har hästen en kraft?»

»I fötterna.»

»Har jag också en kraft i fötterna?»

»Ja, ja, ja!»

»Kan jag då också dra lokomotivet?»

Mamma förtviflade, Georg skrattade. Han strök med handen öfver sin vetgiriga flickas lockiga hår och höll med den andra fast pysen, som hade rest sig mot fönstret, plattade näsan mot rutan och med förvånade ögon stirrade ut på ljustågorna, som susade förbi.

Under tiden ordnade barnflickan med kuddar och täcken den ena hälften af kupén till soffrum. När det så hette: »Nu till sängs!» — förspordes visserligen från Nellys sida en ljudlig gråtprotest, hvilken dock snart stillades af mammas vänliga tilltal. Barnen blefvo till hälften afklädda, ordentligt »afpussade» af far och mor, lagda under de varma täckena — och så skulle det bedjas! Först knäppte Nelly händerna och upprepade med rörande enfald sin lilla bön. Därefter kom turen till arftagaren:

»Dud, som hafvej ba'nen käj,
Se till mig, som liten äj...»

Den lille jollrade bönen till ända under upprepade gäspningar, hvarpå modern lade barnen bekvämt till rätta bland kuddarne och Georg i kupétaket drog den blåa slöjan öfver lampan.

»Så! Nu intet pratande mer och sof godt!»

De små förhöllo sig så snällt som fromma lam, de rörde sig ej mer, och snart hade alla slutit ögonen. Ju bekvämare de unga hade det, dess knappare hade dock tyvärr utrymmet för de tre vuxna blifvit tillmätt. Den ena halfva bänken öfverläts åt barnflickan, Georg makade sig upp i hörnet vid fönstret, den unga hustrun satte sig vid hans sida och lutade hufvudet mot hans bröst. En half timme språkade hon ännu sakta med honom, så föllo äfven hennes tunga ögonlock tillsammans.

Georg kunde ej sofva. Han höll armen lindad om sin hustrus skuldra och vågade ej röra sig för att ej väcka henne.

Under tysta tankar blickade han framför sig. Alltemellan gled dock hans ögon bort till de sofvande barnen, hvilka varma små anleten i den blåa halfskymningen sågo ut som rosenknoppar.

Ett lyckligt leende dröjde på hans läppar, och han tryckte en lätt kyss på den unga moderns vågiga hår, liksom till en stum tacksägelse för den ljufva lycka, hon skänkt honom med sin kärlek och sina barn.

* * *

Två timmar hade färden varat; då vaknade den unga frun. Den korta sömnen på det tränga, obekväma sätet hade blott ännu mer uttröttat henne. Georg ansträngde hela sin skarpsinnighet för att råda bot. Men från barnen nändes man icke taga minsta utrymme, och tjänstflickan, som hade släpat och packat hela dagen, måste också ha sin stackars plats i fred. Här fanns bara en utväg. Vid nästa station lämnade Georg kupén och sökte stufva in sig i en annan vagn. Det var visserligen inte så lätt. Andfädd rusade han från dörr till dörr, och äntligen, i sista vagnen på tåget, fann han en liten vrå. Själff hade han endast råkat ur askan i elden — han var den åttonde i kupén — men han tänkte på sin »lilla gumma» och var nöjd.

Hur godt hon nu kunde sofva! Han såg henne helt tydligt framför sig... hon slumrade redan, bekvämt utsträckt, och andades med djupa drag mellan de halföppnade läpparne. En fin rodnad färgade hennes kinder, och omkring munvinkeln lekte ett ljusst leende, som sågo hon i drömmen glada bilder...

En trefaldig, gäll hvissling från lokomotivet skrämdde upp Georg ur hans tankar. En plötslig känsla af ångest jagade genom hans hjärta... han störtade till dörren, fick ned fönstret och stirrade längs med tåget. Det var på öppna fältet, ingen station i närheten. Långt fram på banan såg Georg ett rödt sken, som af någon osynlig hand hastigt sattes i en svängande rörelse. Han hörde bromsarne gnissla mot hjulen, allt långsammare gick tåget, och ängsliga röster läto höra sig.

»Hvarför stanna vi? Hvad har händt?» ropade Georg ut i mörkret. Ingen svarade honom. Längst där framme hörde han en rå stämma svärja, så pep lokomotivet, en rasslande ryckning genom raden af vagnar, och tåget satte sig åter i rörelse.

Skakande på hufvudet, stängde Georg fönstret och vände åter till sin plats. De andra passagerarne hade blifvit uppgiggade och samtalande några minuter om, hvad väl egentligen kunde ha förorsakat detta plötsliga uppehåll. Ötydligt surrade deras röster i Georgs öron,

han satt inkrupen i sitt hörn och stirrade ut i rymden. Händerna darrade ofrivilligt efter den häftiga förskräckelsen. Han hade nog ändå gjort bättre, om han stannat hos sin hustru och sina barn — tänkte han nu. Det var ju möjligt, att en allvarsam fara hade hotat dem . . . och då skulle de ha varit ensamma, skyddslösa, öfvergifna.

Men Gud vare lof! Hvad som i första ögonblicket hade sammanpressat hans hjärta som med järnhand . . . det hade blott varit falskt allarm. Han log och slöt ögonen. Långsamt svepte en blytung trötthet öfver hans lemmar. Men han kämpade mot sömnen, han tänkte på sin hustru, sina barn . . . han såg den skumma kupén, såg de täcka, rosiga anletena skyvta genom den blåa halfdagern, han hörde den unga moderns lätta, lugna anddrag . . . och under honom rasslade och stötte hjulen i stampande takt . . .

Då, plötsligt . . . åter samma hvissling, tre gånger upprepad, kort och gäll. På nytt störtade Georg till fönstret, åter såg han det röda skenet . . . men nu ville tåget icke stanna . . . och det röda skenet växte och växte, det blef en väldig flamma, hvilken likt ett eldsprutande odjur sprang rasande upp och ned. Georg ville ropa, men hans tunga var som förlamad, han ville öppna dörren och förmodade ej röra en lem. Och nu . . . ett åsklikt brakande, ett sviktande och sjunkande, som om jorden öppnade sig, ett smattrande, dån och gnissel . . . och hjärteslitande skri! I ångest och fasa förlorade han sansen. Då han åter kom till besinning, såg han sig ligga på öppna fältet. Alla hans leder voro som sönderbrutna, men han reste sig likväl stönande upp. Dock, när han fattade den förskräckliga syn, som mötte hans ögon, var det honom, som ville hans hjärta sprängas af förtviflans ve.

Hela tåget låg sönderplittradt, spillror och lik öfverallt, och alltsammans blodrött belyst af de väldiga lågor, som ur lokomotivets skärfvor slogo upp mot den svarta himmelen. Klagan och jummer, förfärliga skri och gälla nödropp fyllede luften.

Ur Georgs strupe trängde ett gurglande ljud, han störtade framåt, fram öfver spillror och åter spillror . . . och nu . . . »Georg, Georg!» så ljud det med hjärteslitande kvidan i hans öra. Som förstenad stod han, hans läppar skälfd, hans utspärrade fingrar grepo i tomma luften. En bråte af trä och järn låg framför hans fötter . . . men hans stelnade blickar trängde genom detta kaos . . . han såg sina kära barn, sin vackra unga maka, med bleka anletsdrag, bristande ögon . . . från hans läppar trängde en vild rossling, och . . .

Och då vaknade han. Morgonen grydde och tåget höll just vid en liten landtlig station. Georg for med bägge händerna öfver pannan, på hvilken kallsvetten pärlade i täta droppar. Nu öppnades dörren, och då sprang han upp, störtade ut, ilade längs med tåget, sökte med irrande blickar kupén . . . nu fann han dörren, och då han ryckte upp den, sträckte hans unga fru leende handen emot honom. Men hur förskräckt hon blef, när hon såg hans bleka ansikte och brännande ögon. Dock lämnade han henne ingen tid till frågor — med darrende armar omfamnade han henne och betäckte hennes ansikte med kyssar. Då hörde han Nellys stämma — barnen hade vaknat — snyftande tryckte han de små mot sitt bröst, kysste deras mun, deras ögon, åter och åter, så sjönk han ned bland kuddarne, och hans gränslösa upphetsning löste sig i skratt och tårar.

»Smultronstudier».

Felt kort var den tid vi kunde anslå åt våra läsarinor för deras små anteckningar öfver dessa härliga vildbär, som nu som bäst rodna i våra bygder, och så mycket har därför ej heller hunnit flyta in. Åtskilligt, både värdt att läsa och lära, ligger dock nu på vårt bord. *Priset*, »den gyllene tian», *tilldelade vi »Tulla»* för hennes lilla uppsats här nedan:

* * *

Med vanlig älskvardhet och praktisk blick har Iduns redaktion åter utlyst en nyttig täflan för sin dampublik; denna gång är det våra läckra skogsbär, som äro föremålet. Låt oss alltså börja med smultronen, hvilkas tid just nu är inne, strax efter midsommar.

Blotta ordet smultron inger en känsla af sommar, värme och landtlig. »Plocka smultron» klingar helt poetiskt, kommer det att vattnas i munnen på både gammal och ung och för ovillkorligen tanken på glada barn med rosiga kinder och näfverkorg i händerna.

»Plocka smultron under snön», en vanlig dom bland pantlekar, kom ofta ungmöns hjärta att klappa fortare, det tillhör dock, som mycket annat, en svunnen tid. Nu tager man i stället itu med »studier» i alla möjliga brancher, och därpå vinna säkert både hemmet, familjen och det egna jaget. Hvad smultronen beträffar, böra vi alltså ej blott tänka på alla de smakliga anrättningar, man af dem kan få, utan äfven ägna några ord åt deras odling och vård.

Smultronen äro bland alla bär både i vildt och odladt tillstånd först mogna, rikt bärande och mycket smakliga. Trädgårdssmultronen eller jordgubbar, som de vanligen benämnas, fordra fet, lucker jord och noggran vård; vid plantornas utplantering vattnas rikligt, alla uppkommande rotskott tagas bort, och under plantorna strös sågspån eller något annat lämpligt, som hindrar »gubbarne» att blifva jordiga och ruttna.

Dagligen böra landen öfverses, alla mogna afplockas med ett litet skaft på och böra genast användas, ty de förlora lätt både färg och smak.

Andra året efter planteringen fås skörd, tredje blir dock rikast; några år emellan böra de omplanteras, en våren tages halva landet, påföljande den öfriga delen. På så sätt undvikes, att man en sommar blir aldeles utan.

Själva smultronplantan är pryddlig och tager sig bra ut litet hvarstans; bland annat i stenpartier tillsammans med ormbunkar och slingerväxter är den mycket parant. Den vilda plantan bör tagas härtill, alltid finns det en vrå i trädgården, som lämpar sig för ett smakfullt stenparti, som blir en sann prydnad, en bit natur i miniatyr, ett behagligt afbrott för ögat, där blott förut är idel konst.

Ja, nu öfvergå vi till bärens användning och taga då blott de bästa och smakligaste recept, som äro proberade i eget kök och vid eget bord.

Smultronpunsch. 2½ liter arrak hålles öfver 5 liter smultron, får stå i 24 timmar i en öfvertäckt kruka. Sedan vridas smultronen, silas och stå i tre dygn; uppkokas med 2 kilo 337 gram socker och 20 dl. vatten. Kallnar och buteljeras. Det tar sig synnerligen bra ut att servera hvartannat glas af ananas- och hvartannat af smultronpunsch.

Har man god tillgång på smultron, är äfven lämpligt koka saft därpå, följande beskrifning kan naturligtvis förstoras efter behag.

Smultronsoft. Till 425 gr. smultron tages 319 gr. socker, lägges hvarfals i en kruka, får stå i tre dygn, därpå själfrinna, kokas och skummas; blir 4 buteljer. På de afsilade bären slås 1,3 liter vatten, står ett par dagar, silas och användes till kräm.

Jordgubbssylt. 425 gr. röda vinbär kokas till saft, däri 1 kilo 700 gr. socker, kokas till tjock lag, hvarpå 1 kilo 275 gr. jordgubbar illäggas samt under skurning kokas en kvart. En knifsudd salicylsyra är bra att tillsätta, förhindrar jäsnings och mögling. Förvaras i burkar.

Smultronglace. 1,3 liter smultron sönderkrossas och sockras, står i 6 å 7 timmar. 65 cl. vatten, litet socker uppkokas och hålles öfver bären, massan får kallna, silas genom hårsikt, hålles i dosan och behandlas som vanlig glace.

Att i halfrusen vaniljglace inblanda smultron är utmärkt, vanligast är dock att servera smultron till glacen. Ett lätt användningssätt är att af bären koka kompott.

För egen del föredrar jag smultronen i deras

naturliga tillstånd, nätt upplagda på en flat kristallskål, rundt om garnerad små vinrankor eller vinbärsblad serverade med socker och gräddvisp. Frusen vaniljglace är desto bättre.

Kanske de flesta af läsarinorna hafva dessa beskrifningar förut och blott tänka: »Detta kunde jag!» med en liten rynkning på en mer eller mindre aristokratisk näsa. Jag vädjar till mina medsystrar, *de unga fruarna*, om de vilja skänka mig »ära och förnöjelse». Då vågar jag mig med mera lugn in i blåbären!

Tulla.

* * *

Ganska nätt är den saga, som »*Bien*» berättar om jordgubbarnes uppkomst, och vi vilja ej undanhålla den för våra läsarinor:

Det var en gång, som ju alla sagor börja, för många, många år sedan en ståtlig, ung prins, hvilken, tumlande om på sin snöhyvita gångare, lämnat sitt jaktfölje och förrirat sig i en skog; han var varm och törstig, men upptäckte ingen källa att svalka sig med. Då stod med ens framför honom, såsom uppsprungen ur jorden, en jungfru så skön och fin som en nyponblomma. I sina hvita händer höll hon ett stort dagbestänt blad, bräddadt med smultron, hvilket hon räckte prinsen. Han åt därpå och tyckte sig aldrig vid sin faders konungliga bord hafva känt något ljufvare.

»Hvem är du, väna mö? Kom med mig till mitt slott och blif mitt vif.»

»Nej, herre konung; mera än edra skatter älskar jag solen, luften och friheten — jag är naturens dotter och vill ej lämna min fader. Men se här några plantor, låt sätta dem i edra trädgårdar som ett minne af mig.»

Och så uppstod efter lång odling våra »jordgubbar».

* * *

Vi tro ock, det bör kunna roa våra läsarinor att läsa hvad »*Risingegumman*» säger.

Naturen, skriver hon, dukar nu sitt stora bord, och första nordiska fruktanrättningen äro de doftande och välsmakande smultronen. De äro ej ymniga, deras tid är kort och naturens store mästerekock har anrättat dem så smakligt, att den mänskliga omdaningskonsten endast förstör deras finaste arom. Så tycker jag; men som jag är blott en enfaldig, fattig landtgumma, så torde jag ej begripa civilisationens framsteg i smakfrågor.

Jag vill dock påstå, att det finnes *smultronpoesi* likaväl som blomsterpoesi, och att smultronen äro smakens blommor. Kan någon lämpligare liknelse än den om smultron och mjölk tillämpas på den friska ungmöns hy? Tegnér, som tvifvelsutän var en smultronätare, låter smultron passera bland Fritiofs fästmanspresenter. Men detta var i den gamla goda tiden, då den ståtliga kämpgestalten ej ansåg under sin värdighet att böja ryggen för att plocka smultron till sin käresta. Hvar finnes nu den Fritiof, som ville framträda med ett smultron eller ett smultronstrå till sin käresta? Nej, nutidens Fritiof böjer ryggen i lagom vinkel och framräcker en jättebukett åt sin Ingeborg.

Efter hvad jag tycker mig förstå, så äro, i de flesta fall, våra unga Fritiofs smakorgan så impregnerade af Bachi safter och tobak, att det är nästan nedsättande för de finsmakande smultronen att komma öfver sådana läppar. Nyligen bjöd jag en ung man på nyplockade, delikata smultron; han lade ett par skedblad därpå på sin tallrik, sedan stödde han armbågen mot bordet och satt en stund i djupa tankar, under det att han ideligen nöj på sina glesa mustaschstrån. Då han betäckade sig för gräddan, som jag räckte honom, frågade jag:

»Min unga herre vill omedelbart njuta af den luktens och smakens — jag vill gärna säga — poesi, som finnes i dessa rara bär, och förtära dem precis såsom Skaparen anrättat dem?»

»Hm!», sade han, »så mor Annika pratar! Jag sitter och tänker på smultronpunsch.»

Sedan bjöd jag en gammal skumsvant ungarl på smultron, men han svarade energiskt:

»Kära mor Annika, lägg de där bären på en butelj, korka den väl och låt smultronen smälta i solskenet, så får ni en förträfflig ögonstärkande vätska.»

»Du alla goda gåfvors gifvare!» suckade jag, »förlåt deras profanation af en af de mest välsmakande af dina gåfvor.»

Risingegumman.

* * *

Möblering och Dekorering
af våningar verkställes stilriktigt och elegant.
Största urval af oada modeller uti olika stilarter.

**Sängar och Sängkläder, Möbeltyger,
Mattor och Gardiner m. m., m. m.**

**Carl Johansons
Möblerings-Affär,
Drottninggatan 45. 1 och 2 tr.**

Tandläkare C. O. Koch = tandpasta Floriline och muntinktur Odontofyl rekommenderas såsom de bästa och tillförlitligaste preparat för ländernas och munnens renhållande. Säljas hos de flesta bok- och parfymhandlande i riket samt i parti med hög rabatt hos Carl G. Leth, Drottninggatan 44, Stockholm, samt hos tandläkare C. O. Koch, Linköping.

Bland öfriga insändare vilja vi med erkännande framhålla en mycket fullständig samling smultronrecept från fru H. L.—m, hvilken dock är alldeles för vidlyftig att här nu genast meddelas. Med tacksamhet ha vi öfversänt den till redaktrisen af vår »Hjälpreda», fru Mathilda Langlet, på det att hon efter hand må kunna för Iduns läsarinna tillgodogöra sig af de rika praktiska skatter, den helt visst innesluter.

Och nu hoppas vi på god och välvillig fortsättning! »Om hallon och blåbär» till den 10 dennes, »om lingon» till månads slut — och tio kronors pris för hvardera uppgiften — så var ju parolen!

Välkomna, kära läsarinna!

En ängel genom rummet gick.

Där ordades en gång i själfull krets
Om det fördoldas underbara värld.
Man gick till grunden — ingen var tillfreds
Med sinnelofets fradgetomma flärd.

Man undrade, om växelkerkan fanns,
Om himlen ömmade vid jordens ve,
Om änglavingen sänkte sig med glans
Ännu, som fordom, mot Getsemane.

Då blef där plötsligt tyst — ett sällsamt band
På hearje tunga lades — någon såg
En lilja nicka öfver vasens rand,
En darrning skaka draperiets våg.

Man kände klart, att, dold för dödlig blick,
En ängel sakta genom rummet gick.

Anna Knutson.

Parisiskan

af

Theodore Child.

Från engelskan för Idun af

Eugéne Draghi.

(Slut fr. föreg. n:r.)

De stora toalettartisterna äro också skapande konstnärer med beundransvärd talang. Tecknare och kolorister på samma gång, såsom den fulländade konstnären bör vara, åstadkomma de kompositioner af ojämförlig omväxling, hvilka i fråga om stil gå igenom hela skalan från den kraftiga harmonien hos figurerna på de florentiska frescomålningarna, rikedomen hos den venetianska prakten och enkelheten i linier hos medeltidsdräkterna till det älskvärda, lättfärdiga behaget hos kjolarna på Watteaus tafloer och den oändligt lockande yppigheten hos våra dagars toalett och underkostymer. Det gifves i sanning ingen artist vare sig af manligt eller kvinnligt kön, som mera satt sig in i och fullständigt gått upp i sin konst än de parisiska toalettkonstnärerna och modisterna — om icke möjligtvis de parisiska hårkonstnärerna.

På hårklädsels område finnas nämligen också mästare, hvilka åstadkomma rent af genialiska produkter, och detta därtill genom utöfning af samma färdigheter som de formgifvande konstnärerna. En man sådan som Auguste Petit, hårklädsels Worth, är artist ända ut i fingerspetsarna; en person med utsökt fin känslighet, skarp och snabb iakttagelseförmåga och rik skaparkraft. Framför allt måste smak och känsla vida mer än blott och bart hänsyn till modet för

dagen göra sig gällande i fråga om en kvinnas hårklädsel. De hvardagliga, handverksmässiga talangerna, de outtröttliga imitatorerna kunna nöja sig med att arrangera en kvinnas hårklädsel i öfverensstämmelse med de mönster, som blifvit fastställda af bruket och tryckts i facktidsskrifter. Konstnären bemödar sig däremot, hvarje gång han kläder håret på en af modets furstinnor, att komponera och söker en lycklig inspiration, hvars ingifvelser han sedan kontrollerar och korrigerar med fäst hänsyn till karaktären af och uttrycket i den ifrågavarande skönhetsansikte, hufvudets naturliga konturer, dragens hufvudlinier och stilen i den dräkt hon bär. När en kvinna gjort sin toalett, ingår *coiffuren* däri som det dekorativa elementet, hvilket fullständigt gör det hela och gifver det den sista fulländningen. Vi skulle kunna säga, att *le grand coiffeur* icke har någon egen friseringslokal, utan endast sina särskilda hållstationer. Han tillbringar sina dagar i en elegant vagn, som för konstnären och hans geni från toaletttrum till toaletttrum. Under kvällens lopp tittar han in på operan för att utröna, huru *madame la marquise* tager sig ut i sin *coiffure* vid en jämförelse med *la petite baronne Zabulon*. Tid efter annan företager han med anledning af någon stor bal en resa till London, Madrid eller Wien, ty han åtnjuter europeiskt rykte och hans talang är eftersökt, hvarhelst det gäller att uppträda med den högsta elegans.

I likhet med *le grand couturier* är *le grand coiffeur* en produkt af det andra kejsardömet och det galleri af sköna eller kvicka damer, hvilka voro drottningar på festerna i Tuilerierna, Compiègne och Fontainebleau: *madame de Portalès*, *madame de Gallifet*, markisinnan d' Hervey de Saint-Denis — dessa damer af stora världen, hvilka kallade till lif traditionerna af en samhällslyx, som stod i harmoni med den lättfärdiga, tanklösa och öfverspända regime, hvilken skapade det moderna Paris, baron Haussmans Paris, den moderna njutningslystnadens hufvudort, det paradiset för den eleganta världens nöjen, hvilket oemotståndligt lockar till sig alla, som känna åtrå efter vistelsen på platser, där nöjet vinkar. I det republikanska Paris äro förutsättningarna för utveckling af lyx icke längre desamma, som de voro under kejsardömet, men de traditioner, hvilka lifvade praktlystnadens konstnärer och deras beskyddare, kvarleva ännu oförändrade, och kejsardömetets tongifvande damer äro ännu modets behärskare och härolder. Dessa kvinnor ägnade sig mera uteslutande och med djupare insikt åt studiet af hvad man kallar elegans och åt vårdandet af ett skönt yttre än kanske några af de Evas döttrar, som lefvat före dem här på jorden, och de frambragte en fulländad harmonisk enhet, en originalitet i kompositionen, en stilfullhet, som ännu aldrig blifvit öfverträffad och som man brukar beteckna med uttrycket *chic*. Hemligheten i detta obestämda något som man kallar *chic* ligger dels i parisiskans egendomliga begåfning och dels i en aldrig svikande ackomodationsförmåga och sträfvet efter att med de gifna tillgångarna i fråga om materiel skönhet åstadkomma absolut elegans och en fullhet af lifgifvande behag. Detta ideal står tillräckligt högt att framkalla och lägga beslag på en kvinnas hela energi, och endast en genialisk och viljekraftig kvinna har tillräcklig styrka att hålla ut och aldrig taga miste om målet.

En sådan kvinna är den sköna markisinnan d' Hervey de Saint-Denis. Låt oss tänka oss henne i hennes toaletttrum, när hon sitter framför en spegel med tre glasytor, medan den mest poetiska och inspirerade *grand coiffeur* i Paris kläder hennes hår för operabesöket. I markisinnans toaletttrum är allt fullkomligt praktiskt anordnad; där förekommer ingen onödig dekorering, intet öfverflöd af möbler. På ena sidan af rummet finnes en alkov, som innehåller badkaret och apparater för alla möjliga slag af dusch, på motsatta sidan finner man en mångfald af skåp och lådor för linnet, på den tredje sidan befinner sig ett fönster och midt emot spegeln i tre plan. Det hela är själfva enkelheten, blott och bart ett laboratorium. Och hvad annat skulle det vara? Hemligheten i den skönhet som varar trettio år ligger icke i att sminka kinderna, dölja rynkor och med löslockar ersätta hår som fallit af, utan i att icke ha behof af att tillgripa dylika medel. Den äkta parisiskan har, såsom vi få veta af den poet, hvilken grundligast studerat henne, intet att skaffa med dentister eller med personer, som sälja skönhetsmedel och löshår, och hon tvättar sig i rent vatten som en nunna. Därför kan hennes toaletttrum icke vara annat än enkelt, liksom en stor målares atelier ofta i det yttre ter sig allvarlig ända till stränghet, ty parisiskans toalett och den dagliga vården af hennes yttre är resultatet af smak, känsla och inspiration, liksom en tafas eller ett skulpturverks slutliga fulländning utgör frukten af konstnärrens oafåtliga och stränga själfkritik. Tack vare denna ständiga själfkritik har parisiskans yttre aldrig en romantisk eller alldaglig prägel, ty hon kan hvarken göra sig skyldig till öfverdrift eller försumlighet. Hennes toalett är fulländad, hennes hårklädsel är poetisk, och hur yttlig skönheten hos den ena eller andra än må vara, bär hon dem så fullkomligt obesväradt, som om hon aldrig burit något annat.

Litteratur.

Kvinnor; sex tidspsykologiska porträtt af Laura Marholm.

Då denna bok för vid pass ett år sedan först utkom i sin tyska originalupplaga, väckte den en berättigad uppmärksamhet såväl genom sin obestriddigen högst talangfulla form, som än mera genom den ovanliga, den lifligaste opposition väckande uppfattning, den söker häfda gent emot den moderna kvinnoemancipationen. Icke minst bör den kunna påräkna uppmärksamhet i svenska kvinnokretsar — särskildt sedan den nu på Ad. Bonniers förlag äfven föreligger i svensk öfversättning — då författarinnan, ehuru tyska till börd, är i äktenskap förenad med en svensk man, den kände skriftställaren Ola Hanson, och då tvänne af de sex psykologiska kvinnoporträtt, som tecknas för att belysa hennes egendomliga ståndpunkt i den brännande kvinnofrågan, framställa oss så nära stående personligheter som Anne Charlotte Edgren-Leffler och Sonja Kowalewsky. Detta korta omnämmande afser på intet vis att vara något uttalande för eller mot författarinnans teorier, utan vill blott påkalla våra bildade läsarinna uppmärksamhet för det i hvarje händelse läsvärda arbetet, och anför vi därför endast följande korta utdrag, som i sig kan sägas sammanfatta bokens tendens:

»Kvinnan är så väl i andligt som kroppsligt hänseende snarlik en kapsel öfver ett tomrum, hvilket först måste utfyllas af mannen. Hon vet intet om sig själf, hon vet intet om mannen, hon känner ingenting om lifvets stora, tysta oföränderlighet — lifvets djupa hemligheter uppenbaras för henne endast genom hennes samfil med mannen. Men ett behof hos vår tids kvinnor — och ofta hos

vår tids bästa kvinnor — går just ut på att undvara mannen. Och kvinnan, som af den oföränderliga naturen blifvit afsedd att vara ett käril, ur hvilket ett innehåll växer upp, vill nu i stället vara ett innehåll, ur hvilket likväl intet kan växa, ty det innehåll, med hvilket hon försöker fylla sin tomhet, är ett främmande, oorganiskt, förståndsmässigt innehåll. Det tragiska i denna villfarelse innebär ingenting storslaget, den är endast tröstlös, sorglig och tärande, och liksom den är tom och ihållig i sig själf, så meddelar den åt kvinnan, som hemfaller åt den, en tomhet, i hvilken hon förmäktar. Likväl känner kvinnan, och särskildt den produktiva kvinnan, ofta en okuflig längtan efter denna tomhet, och mannen blir för henne så väl till det inre som till det yttre lika främmande, som om han vore en varelse från en annan värld.»

Ur notisboken.

Sophie Adlersparres jordfästning ägde rum i tisdags kl. $\frac{1}{2}$ 3 e. m. å flottans begravningsplats på Djurgården, hvarest den affidnes make, kommandör Adlersparre, förut är jordad.

Hofpredikanten Wissnell förrättade jordfästningen och höll med anslutning till Davids 62:a psalm ett gripande griftetal, däri tolkande den aflidnas långa och vackra lifsgärning. Å den blomsterhöjda kistan märktes en praktfull bukett med breda vita sidenband från drottningen, och blån de öfriga må nämnas: från Fredrika Bremerförbundet en stor lagerkrans med band i de svenska färgerna, från Handarbetets vänner, Nya Idun »med varmt tack för ädel lifsgärning», Föreningen för gift kvinnas äganderätt, Stockholms läsesalong, professorskan Anna Hierta-Retzius, justitierådinnan R. Olivecrona, professor S. Ribbing, fröken L. v. Krämer, fru Anna Wallenberg, f. von Sydow, fröken Ellen Key, fröken Selma Lagerlöf »till min goda och moderliga vän med tack och välsignelse», och många flere.

En dotterdotter till drottning Victoria af England prinsessan Aribert af Anhalt, som jämte sin gemål några dagar uppehållit sig i Stockholm, afreste i måndags till Tullgarn. Det furstliga paret, som reser inkognito under namn af grefven och grefvinnan Münsterberg, ämnar härifrån begifva sig till Norge.

Fru Nybloms öfvergång till katolicismen. Med anledning af denna af oss förut omnämnda ganska uppseendeväckande tilldragelse har nu professor Nyblom till tidningen Fyris lämnat den upplysningen, att någon propaganda i detta fall aldrig varit verksam, hvarken här i Sverige eller utomlands. »Bøjelsen för den katolska tron har min hustru ägt, så länge jag känt henne, eller allt från vår första bekantskap i Rom våren 1862,» säger professor N., som därjämte förklarar, att denna bøjelse under årens lopp oemotståndligt växt, »men att den först nu efter ett tredjedels sekel sökt sig uttryck äfven i den yttre beaktelsen beror på särskilda, nu ej längre existerande familjehänsyn, med hvilka offentligheten ej har att skaffa.»

En ny svensk näktergal. En ung Halmstadsflicka, *Klara Wallentin*, som 1891 vid 16 års ålder for till Amerika, har där, liksom förut i hemorten, väckt uppmärksamhet genom sin vackra röst. En amerikansk tidning berättar, att två musikaliska damer i East Hampton i Connecticut nu åtagit sig hennes uppfostran, samt att hon för närvarande åtnjuter undervisning vid musikakademien i Boston, där professor blifvit öfverraskad af hennes omfångsrika och fulltoniga röst. Den amerikanska tidningen tillägger: »Musikaliska personer ha förutsagt, att Klara Wallentin torde bli en icke överdlig efterträdarinna till en Kristina Nilsson och en Jenny Lind.»

Sen till, att *Idun* och *Iduns Modetidning* finnas hos alla edra bekanta!

Teater.

Djurgårdssteatern gaf i tisdags för 25:e gången utstyrelstycket »Jorden rundt på 80 dagar». Samma pjäs uppföres ytterligare endast denna vecka. Tisdagen den 9 d:s uppföres för första gången det amerikanska 4-akts-lustspelet »Texas Jack», hvilket på båda sidor om oceanen rönt ovanlig framgång.

Ett räknetal.

Skiss för *Idun*
Af Vilma Lindhé.

(Forts.)

Han såg på sin klocka, såg ännu en gång och ruskade på den.

»Hvad är herrarnes klockor?» frågade han tveksamt.

»Tio.»

»Så må . . . !»

Han höll på att svära en dryg ed, men hejdade sig.

»Det intressanta sällskapet har kommit mig att glömma tiden,» fortsatte han med ett försök att hålla god min. »Vi ha passerat det nedgående tåget för en haltimme sedan, utan att märka det.»

»Och jag som frågade dig,» sade Eva upprörd.

»Det är ingen olycka skedd, lilla vän, vi stiga ur vid nästa station och invänta morgontåget. Ett litet äfventyr, det är allsammans, och en timme längre i angenämt sällskap.»

»Vore det inte bättre att resa ända fram till F. . . för att få bättre nattkvarter,» föreslog en af herrarne.

»Det har du rätt i,» svarade direktören.

»Nej! Nej! Låt oss stiga ur så fort som möjligt. Jag reser inte en bit längre,» sade Eva beslutsamt.

Hon stod fortfarande upprätt — som det tycktes färdig att springa af det i gång varande tåget.

»Hvarför stannade jag inte hemma?» tänkte hon med bitterhet.

Åter en hvissling och saktad fart.

»Öppna, öppna för all del!» ropade hon genom det neddragna fönstret, redan innan tåget hunnit stanna, och när hon stod på platformen, kände hon sig liksom befriad ur ett fångelse.

Direktören följde efter, ur stånd att dölja sin förargelse, och afskedet blef så hastigt och snöpligt som möjligt.

Eva stod kvar och såg det ormligt bukande tåget med sina skimrande ljuspunkter försvinna i mörkret, så gick hon in i den lilla sparsamt upplysta väntsalen.

Från kaminen strömmade en osande, obehaglig värme, och golfvet bar halvåta märken efter smutsiga fötter.

Vid ena väggen fans en hylla med vattenkarafin och glas, på de andra tidtabeller, puffar för åtskilliga industriella företag samt en karta öfver Sveriges järnvägar, och midt på golfvet ett bord, hvarpå lågo en statskalender och en bibel.

Det såg ej mycket inbjudande ut, men hon tänkte ej däröfver, där hon mätte golfvet med hastiga steg. Helst af allt hade hon velat gå hem till fots. Att sitta stilla och vänta syntes henne omöjligt.

Direktören kom in.

»Satans håla! Det finns inte så mycket

som ett rum att få inäret,» ropade han och kastade pälsmössan på en af de hårda skinnklädda bänkarna. »Det var då också fördömdt att företaga något så dumt som den här färden — liksom jag inte för länge sedan haft nog af de där herrarne.»

»Det var ju du själf, som föreslog det.»

»Ja! För att du skulle få vara tillsammans med det där lilla fåret Annie ännu en stund.»

»Som du tycktes alldeles betagen uti!»

»Hvad vet du, om hvad jag tycker?»

»Det har du rätt i — lika litet som du vet mina tankar.»

Det var något i hennes ögon, som väckte hans uppmärksamhet.

»Om du börjat tänka, gläder det mig verkligen — det är inte för tidigt.»

Hon böjde jakande på hufvudet.

»Det är ju varmt, så det osar om öronen,» återtog han, »och här skall man nödgas tillbringa natten. Du som inte gjorde något försök att roa våra gäster, borde hållit reda på tiden.»

»Jag, som de andra, glömde allt för hvad du hade att förtälja.»

Han såg frågande på henne, ty det låg något i rösten, han ej kände igen.

»Allt hade varit lyckadt utan din envishet,» fortsatte han. »Hade vi rest fram till F. . . , hade vi haft ett präktigt hotell och allt vi behöft.»

»Hvarför opponerade du dig inte?»

»Du glömmar, att vi inte voro ensamma i kupén.»

»Det är sant!»

»Hur tänker du arrangera dig för natten?»

»Inte alls! Jag sitter här i hörnet.»

»Ursäktar du då, om jag tar filten och lägger under hufvudet?»

»Jag behöfver den inte.»

Hon vek ihop och lade den öfver en hård oformlig dyna hon funnit inne i väntrummet.

»Man kunde lika gärna ligga på ett bräde,» sade han, i det han lade sig ned, kastade pälsen öfver axlarna och slöt ögonen.

Det dröjde ej länge, innan hon af hans djupa andhämtning, hörde att han sof.

En tryckande känsla af ensamhet öfverföll henne, där hon satt hopsjunket i sitt hörn, och på nytt började hon mäta golfvet med stora steg, medan tankarna jagade hvarandra.

Hon tänkte på sin ficktid, som hon så godt som glömt under det äktenskapliga livets slitningar, och jämförde med förvåning och undran sitt nuvarande jag med den lefnadsfriska ungdomen från fordom.

Hvilket barn hon varit, uppfostrad till lydnad, men ej till tankefrihet, och så fullkomligt okunnig om livets plikter och kraf, att hon ej tagit dem med i räkningen, när hon iklädde sig en makas kall och ansvar!

Hugo Stråles vackra ansikte och manligt hurtiga väsen intogo henne vid första åsynen, och från den stunden sjönk allt annat undan för att blifva föga mer än staffage till hans bild.

»Älskade jag honom endast för hans utseende?» frågade hon sig ännu en gång och stannade för att betrakta honom, men där han nu låg, var han ej lik den idealbild från fordom hon ännu gömde i sitt hjärta.

Den starka middagen och de många vinternerna hade gjort sömnen dvallig, ansiktsfärgen hög samt dragen slappa och härjade.

Extra fin Marsala

(Qualité Inghilterra) härstädes lagrad sedan 1891. Vid undersökning af härv. handelskemist befunnen enl. analys fullgod. Pris kr. 1:25 pr butelj. Finnes endast hos

K. A. Nydahl & C:o
Stockholm, 2 Stureplan 2
Rikts- och Allm. telefon.

Hon suckade och vände sig bort.
 Hvarför jag älskade honom, gör det samma, tänkte hon, när själfva känslan var så ren och sann. Men hvarför valde han mig, så obetydlig som jag såg ut?

Hennes far hade varit emot partiet, men aldrig klargjort sina skäl. Nu tyckte hon sig förstå dem.

Modern hade han haft på sin sida. Hon hade varit nästan lika betagen som dottern.

»Det fanns flickor, som voro rikare än jag, hvarför tog han ej en af dem? Något var det väl ändå hos mig, som han föredrog?» frågade hon sig med ängslan, och allt som hon tänkte tillbaka, drog det ena minnet fram efter det andra, talande om ömhet, som ej kunde vara svek.

»Kan sådant glömmas? Binder det ej alltid, eller kan den tid komma, då man ej längre vill minnas?»

Det var så förfärande kväft härinne, att hon funderade på att slå upp dörren för att få luft, men afhöll sig därifrån af fruktan att väcka honom.

Hon tänkte på förlofningsstunden. Hur hade hon ej trott på honom och bedt brinnande böner att blifva honom värd!

»Värd?!»

Hon skrattade till och blef rädd för sig själf.

Deras äktenskap hade varit så godt som en enda kedja af festdagar. För hemlif, plikter och förtroliga meddelanden hade det ej funnits tid. Men hade hon haft roligt?

Det var bittert, det hon nu mindes. Mer än en gång hade hon velat stanna hemma från en bjudning; men följt med för att

från ett hörn svartsjukt och misstänksamt bespeja hvarje ord, blick och rörelse.

Hon visste, att han såg det, och att det drog hans hjärta ifrån henne, och dock kunde hon ej behärska sig.

Ej allenast i hvarje vacker kvinna, utan också i hans vänner såg hon fiender, färdiga att taga honom ifrån henne.

Det blef scener emellan dem vid hemkomsten, i hvilka hon alltid kom till korta, därför att hon kände djupast.

Hennes smekningar, tårar och kärleksbevis tröttade honom, och i stället för att vinna, förlorade hon honom allt mera.

Var hon med honom ute i sällskapslivet, led hon, och satt hon hemma, led hon ännu mera af sin inbillnings foster.

Mången gång hade han kommit hem mer eller mindre berusad, och äfven det hade hon förlåtit, ursäktat, nästan uppmuntrat, i öfverdrifven afgudisk kärlek, tills den ömse-sidiga aktningen makarna emellan gått förlorad.

Af kärlek till honom hade hon försummat hem och barn, och nu på en gång hade denna kärlek sjunkit ihop till ett intet, likt en af smygande lömska källsprång underminerad mark.

Ett sådant förstörelseverk sker ej på en dag. Långsamt verka de dolda krafterna, och under tiden ter sig allt till det yttre som förut. Ingen märker något, förrän marken glider undan och byggnaderna störta samman till en enda grushög, ur hvilken det gäller att söka rädda en och annan spillra för att lefva på, så godt sig göra låter.

En iskyla kom hennes lemmar att skälfa. Hon förstod, att det var genom frigörelsen från en allt behärskande känsla hon återfått tankefrihet och andlig rörelseförmåga — men hur dyrköpt var ej denna frihet!

Det blef så kallt och tomt inom henne, att hon velat skrika af smärta, och i sin förtviflan gjorde hon ett yttersta försök att hålla fast vid sin kärlek, men det var som att gripa kvällsdimman öfver ängarnas blomstermatta.

Att icke kunna älska — är det ej svårare än allt annat?!

Hon gick fram och ställde sig bredvid honom. Den blinda beundran var borta, hon kunde både kritisera och analysera.

Hans ansikte föreföll henne nästan som en främlings, och dock veknade hennes drag, när hon betraktade honom.

(Forts.)

Under juni—augusti hållas Iduns expedition och byrå öppna kl. 10—5.

Innehållsförteckning.

Sophie Adlersparre, född Leijonhufvud (Esselde); af Ellen Pries (Med porträtt). — Om suggestion i uppfostran; af Elfrim Rosenius. — Vid »Es-eldes» kista; af Anna A. Wästberg. — Det röla skenet; af Ludvig Ganghofer Öfvers. för Idun. — »Smultroststudier». — En angel genom rummet gick; af Anna Kautson. — Parisiskan. af Theodora Child. — Från engelskan för Idun af Eugène Draghi. (Slut fr. föreg. n:r) — Litteratur. — Ur notisboken. — Teater och musik. — Ett räknetal; skiss för Idun af Vilma Lindhé. (Forts.). — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Redigeras af Sophie Linde.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag sällan stilla är, jag stryker jämnt omkring.

Och de förslappade jag välment stärker;

Om de ä' vridna, det gör ingenting. Min järnkraft rättar hvarje fel jag märker.

Jag varmt och smidigt torkar hvarje tår,

Och dimmorna jag emot höjden tvingar;

Ja, till och med på mannens bröst jag rår,

Om det är vekt, jag det till stadga bringar.

Nu äro de nog representerade,
 De tio små gätungar nätta,
 Som alla befinnas placerade
 På gissningsområdet lätta.

För lifvet nödvändigt inandande;
 En höstens rikt yppiga blommande;
 En uppå en bergsklippa landande;
 Ord innehållslösa och tomma;
 Säg, hvad är den febersjukt skrattande;
 Säg och hvad gör nordanstormen;
 Hur ropas till kissen, den snattande;
 En skogsprodukt, långsträckt till formen;

En »läppjande», stundom »berusande»;

En konung bland träden i skogen;
 Insjöns af västan sig krusande;

Hur oxen ej går framför plojen;
 Hvari gingo glasen nedrasande;
 Hvad gör hvar och en mejerinna;
 Hvad tarvas till råvedens brasande;
 Ett heligt tal, lätt nog att finna;
 För odygden något anslående;
 En som spyr rökmoln och lågor;
 En liten på sjöarna gående;
 En lindring i myntfebers plågor;
 För hungriga gamarna vinkande;
 Ett bandadt som liknar en tunna;
 Hur går ej den böjde och linkande;
 Hvad bör hvarje fruntimmer kunna;
 En blå, månggestaltad, hortsväfvande;
 Ett hus hvari talas offentligt;
 Hvad utan man bör vara stråfvande;
 I hvad? om det skötes ordentligt;
 En syrlig, men sötma dock hysande;
 Hvad kejsaren är närm'sta grannen;
 Hvad gör lampan, den bristfälligt lysande;

Hvad kvinnan är mera än mannen;
 Snöskorpa i vintersol'n glimmande;
 Hvad sjömannen gör ibland bankar;
 Nu slutar mitt gåtfulla rimmande,
 Så tomt på poetiska tankar.

A. N—b.

Charad.

Ett litet kräk med vingar
 Mitt första vara må,
 Som skönheten omsvingar
 Och sårar då och då.
 Mitt andra blir dess död,
 När det nog rikligt gifves.
 Och i mitt hela trifves,
 Den ej vill gärna gå.

Anna Lisa.

Berättelse med 53 inkaps-lade geografiska namn.

Gubben Aresson, egde, kan ni tro, en skara ungar. Dagen om använde de till arbete. Per, alltid klädd i rosett eller halsduk, då isarne lågo, kastade vanligtvis med spade säd på

logen. Alma lagade mat. Viktor, som bärgade nät, men hellre sam i en skral båt, skulle också mana in kossan om kvällen. En gång tilldrog den händelsen sig, att Bob, en galenpanna med många griller, med i en kapp bunden sladd, alltför våldsamt jagade nämnda ko mot den förfallna muren, så att hon nästan bröt en lem. Anselm, som satt i en bod öfver logen och med ro skilde säd från agn, retande på sitt vis Maria, som tagit »brillor utan skalmar på» för att läsa tyska grammatikan och kemien, ropade med rätta bort till Bob: »Armen ned, eljest får du bas eller det som värre är.» Den minsta var en pojke och kallades »lillen». Han hjälpte Alma att skura laggkär och tvilna dricka på fat, bara Alma inte blef ond och spolade vatten på honom. Då buglade han sig in till mor Anna, som sysselsatte sig med breda spetsar, noggrant arbetade. Mor fick oro. — Man deltar gerna både i den ringes fest och hans irakade olyckor, antingen de äro stora eller små.

Anna Lisa.

Namngäta.

1	10
2	11
3	12
4	13
5	14
6	15
7	16
8	17
9	18

1—10) Liten ort i Afrika, 2—11) järnvägsmaterial, 3—12) något att sjunga, 4—13) tidsuttryck, 5—14) ett nöje, 6—15) exercisuttryck, 7—16) gossnamn, 8—17) något förfallet, 9—18) namn på broderlandet.

1—9) bildar namnet på en svensk statsman och 10—18) namn på en utländsk.

Anna Lisa

Finsk förvandlingsgåta.

Hat ute vass = Stad i Finland.

sol för bog = Borg i »

kap ek = Mansnamn i »

led felet = Konstnär i »

via sol = Stad i »

mi, art = Vattenfall i »

er Åbo gul = Stad i »

var ges bo = Fästning i »

Begynnelsebokstäfverna bilda namnet på en finsk skald.

Vanja.

Lösningar.

Charaden: Fat-tig-dom.

Triangelaritmogryfen: 1) Tiber, 2) Idun, 3) bur, 4) en, 5) r

Vokalförändringsgåtan: Gris, grus, gräs. Mosaiken: Carnot, 1) Citron, 2) Alarik, 3) Roland, 4) Nubien, 5) Orfeus, 6) Toledo.

Fornnordiska namngåtan: Begynnelsebokstäfverna bilda namnet »Idun» och slutbokstäfverna namnet »Gerd»: Ifving, Dröpine, Utter, Njord.

Cirkelgåtan: Ebb—Ebba—bal—al—Balder —er—ernä—nål—ål—å—nålbok—bok—ok—oka—kal—alt—te.

Prokopen: Japan — apan, Pan — an.

HULTMANS Cacao & Chocolad

rekommenderas som den bästa och vitsordas på det varmaste af professorerna hrr Joh. Lang, Seved Ribbing, Nils O:son Gadde, O. J. Ask samt doktor Olof Moberg.